

Sygn. akt **XXVI GC 708/20**

Dnia 29 czerwca 2020 r.

POSTANOWIENIE

Sąd Okręgowy w Warszawie XXVI Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący – **sędzia Magdalena Śliwińska-Stępień**

po rozpoznaniu 29 czerwca 2020 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) w W.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.

o ustalenie nieistnienia lub stwierdzenie nieważności uchwały

w przedmiocie wniosku powoda o zabezpieczenie

postanawia:

zabezpieczyć roszczenie powoda o ustalenie nieistnienia, ewentualnie stwierdzenie nieważności uchwały nr 3 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia (...) Spółki Akcyjnej z dnia 8 czerwca 2020 roku w sprawie zmiany § 12,15 i 18 statutu (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. poprzez wstrzymanie skuteczności uchwały nr 3 nadzwyczajnego walnego zgromadzenia (...) Spółki Akcyjnej z dnia 8 czerwca 2020 roku w sprawie zmiany § 12,15 i 18 statutu (...) Spółki Akcyjnej do czasu prawomocnego zakończenia niniejszego postępowania.

sędzia Magdalena Śliwińska-Stępień

Sygn. akt XXVI GC 708/20

UZASADNIENIE

Powód (...) z siedzibą w W. działające przez (...) S. A. z siedzibą w W. w dniu 15 czerwca 2020 r. wystąpił przeciwko pozwanej (...) S. A. z siedzibą w W. z pozwem o ustalenie nieistnienia lub stwierdzenia nieważności uchwały nr 3 nadzwyczajnego walnego zgromadzenia (...) S. A. z dnia 08 czerwca 2020 r. w sprawie zmiany §12, 15 i 18 statutu pozwanej spółki oraz o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Powód wraz z pozwem złożył wniosek o zabezpieczenie roszczenia określonego w petitum pozwu przez wstrzymanie skuteczności zaskarżonej uchwały do czasu prawomocnego zakończenia niniejszego postępowania.

Powód wskazał, że w dniu 8 czerwca 2020 r. w W. przy ul. (...) odbyło się nadzwyczajne walne zgromadzenie pozwanej. Powód „nie został dopuszczony” do udziału w tym zgromadzeniu z całego posiadanego pakietu akcji. 19.182.760 akcji powoda nie zostało uwzględnionych w ogólnej liczbie akcji reprezentowanych na walnym zgromadzeniu i nie uwzględniono głosów z tych akcji w wynikach głosowania. Powyższe miało wynikać z tego, że powód nie został umieszczony w wykazie KDPW z 19.182.760 akcji.

W czasie rejestracji uczestników walnego zgromadzenia pełnomocnik powoda okazał osobom rejestrującym oraz prezesowi zarządu pozwanej imienne zaświadczenie o prawie do uczestnictwa w zgromadzeniu nr (...) i nr (...)

oraz wiadomość meil z dnia 03 czerwca 2020 r. o godz.: 18:44 wysłaną do powoda przez wiceprezesa zarządu DKPW uprawniające Przewodniczącego NZWA do sporządzenia listy obecności w oparciu o oryginalne dokumenty stanowiące o legitymacji powoda do wykonywania praw z 25.208.233 akcji.

Powód wskazał, że ma interes prawny w ustaleniu nieistnienia uchwały nr 3 nadzwyczajnego walnego zgromadzenia (...) S. A. z dnia 08 czerwca 2020 r. w sprawie zmiany §12, 15 i 18 statutu pozwanej spółki z uwagi na to, że kwestia ustalenia nieistnienia zaskarżonej uchwały wiąże się bezpośrednio ze sferą uprawnień powoda jako akcjonariusza pozwanej. Powód podał, że do podjęcia uchwały konieczne było oddanie 232.184.492 głosów „za”. Uchwała, co do której przewodniczący walnego zgromadzenia podał nieprawidłowe wyniki głosowania i która nie uzyskała wymaganej ustawą

większości głosów nie została podjęta. W konsekwencji zdaniem powoda Sąd powinien ustalić jej nieistnienie.

Ponadto powód wskazał, że przedmiotowa uchwała została podjęta z naruszeniem art. 406¹ § 1, art. 406³ 2-7 i art. 415 §1 w zw. z art. 414 i art. 4 §1 pkt. 10 k.s.h. i tym samym zgodnie z art. 425 §1 k.sh. podlega zaskarżeniu w drodze powództwa o stwierdzenie jej nieważności.

Niedopuszczenie powoda do wykonywania prawa głosu z 19.182.760 akcji miało wpływ na wynik głosowania nad projektem zaskarżonej uchwały. Gdyby akcje te brały udział w głosowaniu zaskarżona uchwała nie została podjęta. Zatem kryterium stwierdzenia nieważności uchwały zgodnie z którym „hipotezą art. 425 §1 k.s.h. są objęte także naruszenia przepisów ustawowych określających sposób procedurę podejmowania uchwał, o tytule jednak tylko, o ile miały one wpływ na treść podjętej uchwały” należy uznać za spełnione.

Zatem zaskarżona uchwała narusza przepisy stanowiące o uprawnieniu akcjonariusza do wzięcia udziału w zgromadzeniu i wymogu większości 3/4 głosów oddanych za jej podjęciem.

Zaskarżona uchwała została podjęta z naruszeniem art. 402 § 2 zd. 2 k.s.h. ponieważ w trakcie obrad zgromadzenia jego przewodniczący zgłosił do jej projektu zmianę, która nie była objęta ogłoszeniem o zwołaniu zgromadzenia. Ogłoszony tekst projektu uchwały o zmianie statutu zakładał przyznanie (...) uprawnienia w osobiste w zakresie powoływania przewodniczącego rady nadzorczej i prezesa zarządu. Zmiana projektu zaproponowana przez Przewodniczącego pełnomocnika polegała na dodaniu istotnej zmiany 18 ust. 6 statutu pozwanej dotyczy zmiany zasad reprezentacji spółki. Zdaniem powoda uzależnia ją od jednej osoby, która może kontrolować znikomą część ogólnej liczby akcji.

W uzasadnieniu wniosku o zabezpieczenie powód podał, że wskazane powyżej okoliczności uprawdopodobniają jego roszczenie. Uzasadniając interes prawny w zabezpieczeniu roszczenia powód podał, że w przypadku zmian statutu spółek akcyjnych najistotniejsze jest wstrzymanie jego rejestracji. Brak wstrzymania skuteczności zaskarżonej uchwały może spowodować, że pomimo toczącego się postępowanie o ustalenie jej nieistnienia lub stwierdzenia nieważności zmiany zostaną wprowadzone, a ich treść realizowana przez spółkę.

[pозew z wnioskiem o zabezpieczenie k. 3-13)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W myśl przepisu art. 730 k.p.c. Sąd może udzielić zabezpieczenia przed wszczęciem postępowania lub w jego toku. Zgodnie z przepisem art. 730¹ §1 k.p.c. udzielenia zabezpieczenia może żądać każda strona lub uczestnik postępowania, jeżeli uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. W §2 wskazanego przepisu wynika, że interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie. W myśl art. 731 k.p.c. zabezpieczenie nie może zmierzać do zaspokojenia roszczenia, chyba, że ustawa nie stanowi inaczej.

Odnosząc się do pierwszej z przesłanek z art. 730¹ §1 k.p.c. wskazać należy, że roszczenie jest wiarygodne, jeśli istnieje uzasadniona podstawa do przypuszczenia, że ono istnieje i jest wymagalne. Jako że konieczne jest jedynie uprawdopodobnienie roszczenia, zgodnie z art. 243 k.p.c., zachowanie szczegółowych przepisów o postępowaniu dowodowym nie jest w takiej sytuacji wymagane. Roszczenie uznaje się za wiarygodne, jeżeli istnieje słuszna podstawa do przypuszczenia, że ono istnieje. Sąd na etapie postępowania zabezpieczającego nie rozpoznaje meritum sporu, a ocenia jedynie wiarygodność roszczenia na podstawie posiadanego materiału procesowego. Należy podkreślić, iż zakres badania wniosku przez sąd ma ograniczony zakres, rozstrzygnięcie zaś charakter tymczasowy i nie przesądza wyniku sprawy w postępowaniu rozpoznawczym (por. postanowienie SA w Lublinie z dnia 12 lutego 1997 r., sygn. akt I ACz 38/97, LEX 29605).

W sprawie niniejszej uprawniony jako akcjonariusz żądał zabezpieczenia roszczenia o ustalenie nieistnienia uchwały nr 3 nadzwyczajnego walnego zgromadzenia (...) S. A. z dnia 08 czerwca 2020 r. w sprawie zmiany §12, 15 i 18 statutu pozwanej spółki

W kodeksie spółek handlowych, pomimo wprowadzenia podziału wadliwych uchwał na zaskarżalne (art. 422 k.s.h.) i nieważne (art. 425 k.s.h.), nie została rozstrzygnięta kwestia tzw. uchwał nieistniejących. Pomimo wyrażonych wątpliwości odnośnie odróżnienia kategorii uchwał nieistniejących i nieważnych, część judykatury prezentuje stanowisko dopuszczające powództwa na podstawie art. 189 k.p.c. o stwierdzenie nieistnienia uchwały zgromadzenia akcjonariuszy, na przykład w odniesieniu do uchwał podejmowanych przez osoby niebędące w rzeczywistości akcjonariuszami, gdy w ogóle nie doszło do zwołania zgromadzenia akcjonariuszy, brak było niezbędnego do jej podjęcia kworum lub też uchwała nie uzyskała wymaganej większości głosów [por. wyrok SN z dnia 12 maja 2006 r., sygn. akt V CSK 59/06; uzasadnienie wyroku SN z dnia 12 grudnia 2008 r., sygn. II CSK 278/08].

Zgodnie z art. 189 k.p.c. powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny.

W świetle utrwalonego orzecznictwa i poglądów nauki powód posiada interes prawny wówczas, gdy powództwo o ustalenie jest jedynym i niezbędnym środkiem ochrony jego praw. W przypadku, gdy ochrona ta może być w całości zapewniona przez innego rodzaju środki prawne, interes prawny nie istnieje [por. np. wyrok Sądu Najwyższego z 9 lutego 2012, III CSK 181/11, LEX nr 1133807]. Interes prawny w rozumieniu art. 189 k.p.c. istnieje także, jeżeli sam skutek jaki wywoła uprawomocnienie się wyroku ustalającego zapewni powodowi ochronę jego prawnie chronionych interesów, czyli definitywnie zakończy spór istniejący lub prewencyjnie zapobiegnie powstaniu takiego sporu w przyszłości.

Nie mniej trzeba mieć na uwadze to, że Sąd Okręgowy podziela w szczególności pogląd wyrażony w uchwale Sądu Najwyższego (w składzie 7 sędziów) z dnia 18 września 2013 r., podjętej w sprawie III CZP 13/13 (OSNC 2014/3/23, Rzeczposp. PCD 2013/218/3, Biul. SN 2013/9/7, Glosa 2014/12/34, M. Prawn. 2014/6/305-309), że wolą ustawodawcy, wyrażoną szczególnie w art. 1 § 1 w zw. z art. 2 KSH było stworzenie całościowego i wszechstronnego określenia zakresu przedmiotowego materialnoprawnej regulacji spółek handlowych. Z tego właśnie względu ustawodawca zastrzegł, że przepisy kodeksu cywilnego będą miały zastosowanie w sprawach określonych w art. 1 § 1, jeżeli zawarta w tym przepisie materia nie jest wystarczająco uregulowana w dalszych przepisach Kodeksu spółek handlowych. Sąd Najwyższy wyjaśnił też, że przyjęcie przez ustawodawcę takiej techniki legislacyjnej pozwala stwierdzić, że koncepcja kompleksowej, odrębnej materialnoprawnej regulacji, w określonym podmiotowo i przedmiotowo zakresie, umożliwiła przyjęcie w kodeksie spółek handlowych odmiennych rozwiązań w stosunku do przyjętych w przepisach Kodeksu cywilnego ze względu na istotę relatywnie wąskiego kręgu podmiotów objętych zakresem stosowania tego aktu prawnego, w porównaniu z podmiotowym zakresem stosowania przepisów Kodeksu cywilnego. Ponadto, skoro art. 1 § 1 w związku z art. 2 KSH pozwala sformułować tezę, że zamiarem ustawodawcy było, co do zasady, pominięcie regulacji procesowych, dotyczących m.in. określonych powództw stanowiących formalnoprawny sposób realizacji określonych praw podmiotowych, to teza, że art. 252 i 425 k.s.h. nie stanowią szczególnej i samodzielnej materialnoprawnej podstawy domagania się stwierdzenia nieważności uchwały, gdyż

są wyłącznie przepisami procesowymi, tworzącymi jedynie szczególny rodzaj powództwa, staje się niemożliwa do zaakceptowania. Zdaniem Sądu Najwyższego wyłączenie *expressis verbis* w przepisach kodeksu spółek handlowych możliwości wystąpienia z powództwem o ustalenie na podstawie art. 189 k.p.c., które służy właśnie co do zasady stwierdzeniu wystąpienia bezwzględnej nieważności, dowodzi, że wolą ustawodawcy było konsekwentne zastrzeżenie w art. 252 k.s.h. i 425 k.s.h. odmiennej sankcji, polegającej na wzruszeniu uchwały sprzecznej z ustawą prawomocnym wyrokiem, eliminującym tę uchwałę z obrotu prawnego.

Ponadto przy ocenie interesu prawnego, jako przesłanki skuteczności powództwa, którego podstawę stanowi art. 189 k.p.c. Sąd miał na uwadze również to, że na nieistnienie uchwały, która nosi znamiona nieistniejącej, można się powołać w innym postępowaniu sądowym, bez konieczności uzyskiwania wyroku stwierdzającego tę okoliczność na podstawie art. 189 k.p.c. (post. SN z 25.8.2016 r., V CSK 694/15, Legalis).

Uprawniony z kolei w dostateczny sposób uprawdopodobnił fakt nieuprawnionego niedopuszczenia powoda do wykonywania prawa głosu z 19.182.760 akcji, co miało wpływ na wynik głosowania nad projektem zaskarżonej uchwały. Gdyby wskazane akcje powoda brały udział w głosowaniu (przyjmując tym samym, że było inaczej) zaskarżona uchwała nie zostałaby podjęta zgodnie z art. 415 §1 k.s.h., nie zostałaby osiągnięta wymagana przez art. 415 §1 k.s.h. większość trzech czwartych głosów „za”. Przewodniczący walnego zgromadzenia stwierdził jednak, że uchwała została podjęta pomimo nieuzyskania większości głosów oraz niezgodności listy obecności ze stanem rzeczywistym. (wydruk wyników głosowania z systemu komputerowego k. 44). Z zaświadczeń o prawie do uczestnictwa w zgromadzeniu nr (...) i nr (...) wynika, że powód jest posiadaczem łącznej liczby 25.208.233 akcji pozwanej (k. 53, k. 54 k. 78, k. 79), a z listy obecności na nadzwyczajnym walnym zgromadzeniu pozwanej w dniu 08 czerwca 2020 r., wynika, że nie zostało uwzględnionych 19.182.760 akcji pozwanej objętych imiennym zaświadczeniem o prawie do uczestnictwa w zgromadzeniu nr (...) i pomimo zgłoszenia głosu z ww. akcji przez powoda nie został on uznany jako wykonany przez Przewodniczącego Zgromadzenia. (k. 55, k. 68, k. 44)

Po drugie z dołączonego do akt raportu bieżącego nr (...) dotyczącego zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia (...) S. a. na dzień 08 czerwca 2020 r. oraz z raportu nr (...) informującego o treści uchwał podjętych przez walne zgromadzenie pozwanej w dniu 08 czerwca 2020 r. wraz z załącznikami wynika, że zaskarżona uchwała nr 3 została podjęta z naruszeniem art. 402 § 2 zd. 2 k.s.h. ponieważ w trakcie obrad zgromadzenia jego przewodniczący zgłosił do jej projektu zmianę, która nie była objęta ogłoszeniem o zwołaniu zgromadzenia. Ogłoszony tekst projektu uchwały o zmianie statutu zakładał przyznanie (...) uprawnienia osobiste w zakresie powoływania przewodniczącego rady nadzorczej i prezesa zarządu. Zmiana projektu zaproponowana przez Przewodniczącego pełnomocnika polegała na dodaniu istotnej zmiany § 18 ust. 6 statutu pozwanej i dotyczy zmiany zasad reprezentacji spółki.

Powyższe twierdzenia uprawniony uprawdopodobnił przedstawionymi wraz z wnioskiem dokumentami. Przy czym należy mieć na uwadze, że samo uprawdopodobnienie roszczenia nie świadczy o jego merytorycznej zasadności. Ponadto wskazane okoliczności zostaną ocenione w trakcie rozpatrzenia powództwa o stwierdzenie nieważności ww. uchwały nr 3 nadzwyczajnego walnego zgromadzenia (...) S. A. z dnia 08 czerwca 2020 r. w sprawie zmiany §12, 15 i 18 statutu pozwanej spółki.

Uprawniony wykazał interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. Wnioskodawca argumentował, że wykonanie zaskarżonej uchwały, wprowadzenie na jej podstawie zmian statutu pozwanej spółki może doprowadzić do sytuacji, że pomimo toczącego się postępowania o stwierdzenie jej nieważności czy o ustalenie jej nieistnienia cel postępowania nie zostanie zrealizowany. Sąd uznał podaną argumentację za zasadną. Ponadto realizacja zaskarżonej uchwały, podjęcie działań przez pozwaną na podstawie wprowadzanych przez nią zmian w statucie pozwanej może prowadzić do niekorzystnych skutków czynności prawnych, których stroną będzie pozwana, co przełoży się na sytuację prawną, interes jej akcjonariuszy, w tym powoda.

Z tego względu Sąd uznał, że powód ma interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia roszczenia o stwierdzenie nieważności uchwały nr 3 nadzwyczajnego walnego zgromadzenia (...) S. A. z dnia 08 czerwca 2020 r. w sprawie

zmiany §12, 15 i 18 statutu pozwanej spółki, a wskazany przez wnioskodawcę sposób zabezpieczenia stanowi skuteczną ochronę dochodzonego roszczenia.

Mając powyższe na uwadze Sąd na podstawie 730 k.p.c., art. 730¹ §1 k.p.c. w zw. z art. 755 §1 pkt. 1 k.p.c. orzekł, jak w sentencji postanowienia.

sędzia Magdalena Śliwińska-Stępień

ZARZĄDZENIE

(...)